

ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД УКООПСПІЛКИ
«ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ»

Навчально-науковий інститут бізнесу та сучасних технологій
Кафедра фінансів та банківської справи

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

О.В. Яріш
«30» грудня 2020 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни **«Фандрайзинг»**

освітні програми **«Фінанси і кредит»** та **«Фінанси, банківська справа та страхування»**

спеціальність **072 Фінанси, банківська справа та страхування**

галузь знань **07 «Управління та адміністрування»**

ступінь вищої освіти **Бакалавр**
бакалавр, магістр, доктор філософії

Робоча програма навчальної дисципліни «Фандрайзинг» схвалена та рекомендована до використання в освітньому процесі на засіданні кафедри фінансів та банківської справи

Протокол від «29» грудня 2020 року № 6

Полтава 2020

Укладач: Соколова Альона Миколаївна, доцент кафедри фінансів та банківської справи ПУЕТ, к.е.н., доцент

ПОГОДЖЕНО:

Гарант освітньої програми «Фінанси і кредит»
спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування
ступеня бакалавра, к.е.н., доцент

С.П. Прасолова
ініціали, прізвище

« 30 » грудня 2020 року

Гарант освітньої програми «Фінанси, банківська справа та страхування»
спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування
ступеня бакалавра, к.е.н., доцент

О.В. Яріш
ініціали, прізвище

« 30 » грудня 2020 року

Зміст робочої програми навчальної дисципліни

	С.
Розділ 1. Опис навчальної дисципліни.....	4
Розділ 2. Перелік коментентностей та програмні результати навчання.....	5
Розділ 3. Програма навчальної дисципліни.....	6
Розділ 4. Тематичний план навчальної дисципліни.....	8
Розділ 5. Система оцінювання знань студентів.....	16
Розділ 6. Інформаційні джерела.....	18
Розділ 7. Програмне забезпечення навчальної дисципліни.....	19

Розділ 1. Опис навчальної дисципліни

Таблиця 1 – Опис навчальної дисципліни «Фандрайзинг»

Місце у структурно-логічній схемі підготовки	<i>Пререквізити: «Фінанси малого бізнесу», «Інвестування» Постреквізити: «Корпоративні фінанси», «Фінансовий ринок та фінансові інститути»</i>	
Мова викладання	українська	
Статус дисципліни		
Курс/семестр вивчення	1інт (2інт) / 2 (4)	
Кількість кредитів ЄКТС/ кількість модулів	3 / 2	
Денна форма навчання:		
Кількість годин: 90 год. – загальна кількість: 2 (4) семестр – 90 год.		
- лекції: 2 (4) семестр – 16 год.		
- практичні (семінарські, лабораторні) заняття: 2 (4) семестр – 20 год.		
- самостійна робота: 2 (4) семестр – 54 год.		
- вид підсумкового контролю: 2 (4) семестр – ПМК (залік).		
Заочна форма навчання		
Кількість годин: 90 год. – загальна кількість: 2 (4) семестр – 90 год.		
- лекції: 2 (4) семестр – 6 год.		
- практичні (семінарські, лабораторні) заняття: 2 (4) семестр – 6 год.		
- самостійна робота: 2 (4) семестр – 78 год.		
- вид підсумкового контролю: 2 (4) семестр – ПМК (залік).		

Розділ 2. Перелік коментентностей та програмні результати навчання

Метою навчальної дисципліни «Фандрайзинг» є формування у студентів системи знань з теорії та практики процесу залучення ресурсів на реалізацію проектів; поглиблення знань під час підготовки фахівців фінансово-економічних спеціальностей щодо розробки соціально значущих, науково-дослідних та стартап проектів і їх реалізації за допомогою зовнішньої підтримки; накопичення досвіду, що сприяє розвитку здібностей студентів у напрямку використання сучасних методів, інструментів і підходів у плануванні та реалізації проектів, а також шляхів пошуку і збору додаткових ресурсів на проведення наукових досліджень.

Завдання навчальної дисципліни «Фандрайзинг» полягає у тому, щоб надати студентам знання щодо: сутності, принципів та основних понять фандрайзингу; особливостей залучення грантів та співпраці із фондами; напрямів пошуку найбільш простих та зручних шляхів досягнення поставлених цілей, за рахунок залучення ресурсів на реалізацію проекту; планування фандрайзингової діяльності та побудови логічної схем проекту в процесі залучення ресурсів від грантодавчих установ; основ складання проекту, заявки, бюджету проекту, звітності та подяки.

Таблиця 2 – Перелік коментентностей, які забезпечує дана навчальна дисципліна, програмні результати навчання

№ з/п	Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач (загальні (ЗК10, ЗК11), спеціальні (СК10, СК11))	Програмні результати навчання (ПР01, ПР10, ПР13, ПР18, ПР20)
Загальні компетентності		
1	ЗК10. Здатність працювати у команді.	ПР18. Демонструвати базові навички креативного та критичного мислення у дослідженнях та професійному спілкуванні. ПР20. Виконувати функціональні обов'язки в групі, пропонувати обґрунтовані фінансові рішення.
2	ЗК11. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).	
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності		
3	СК10. Здатність визначати, обґрунтовувати професійні рішення в сфері фінансів, банківської справи та страхування і брати відповідальність за них.	ПР01. Знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем. ПР10. Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних, збирати та аналізувати необхідну фінансову інформацію, розраховувати показники, що характеризують стан фінансових систем. ПР13. Володіти загальнонауковими та спеціальними методами дослідження фінансових процесів.
4	СК11. Здатність підтримувати належний рівень знань та постійно підвищувати свою професійну підготовку у сфері фінансів, банківської справи та страхування.	

Розділ 3. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Сутність, принципи та основні поняття фандрайзингу

Визначення фандрайзингу. Принципи фандрайзингу.

Основні поняття фандрайзингу. Завдання фандрайзингу. Напрямки діяльності фандрайзингу. Суб'єкти фандрайзингу. Об'єкти фандрайзингу.

Донори та способи взаємодії з ними. Класифікація донорів. Мотиви донорства. Вибір потенційних донорів. Основний цикл роботи з донорами. Участь волонтерів у фандрайзинговій діяльності.

Правила успішного фандрайзингу.

Причини не вдалого фандрайзингу.

Тема 2. Досвід та перспективи розвитку фандрайзингу

Історія розвитку фандрайзингу в Україні. Досвід фандрайзингових організацій у закордонних країнах.

Використання ІТ-технологій. Використання PR-технологій.

Перспективи розвитку фандрайзингу в Україні. Використання нових інструментів фандрайзингу.

Тема 3. Фандрайзингова діяльність та форми її підтримки

Нормативно-правові основи фандрайзингу. Фандрайзинг як основа розвитку некомерційних та громадських організацій.

Види ресурсів, необхідних для розвитку фандрайзингової діяльності. Додаткові джерела фінансування фандрайзингової діяльності.

Можливі форми підтримки. Благодійні організації. Філантропія. Меценатство. Спонсорство.

Інструменти фандрайзингу.

Тема 4. Фонди та гранти

Визначення фонду. Види фондів в Україні. Зарубіжні фонди. Вибір фонду.

Сутність поняття «грант» відповідно до чинного законодавства України. Класифікація грантів. Грантодавчі установи.

Пошук гранту. Інтернет-ресурси, інститути, наукові центри як інформаційні джерела на пошук грантів.

Тема 5. Планування фандрайзингової діяльності

Модель планування фандрайзингу. Концепція проекту. Визначення проблем і потреб. Визначення цільової групи проекту. Визначення шляхів розв'язання проблем.

Мета та завдання проекту. Визначення методів та етапів досягнення мети і завдань проекту. Визначення очікуваних результатів. Вибір показників роботи. Визначення ресурсів проекту.

Логічна схема проекту. Часові рамки проекту. План реалізації. Інструменти оцінки проектів (SMART, NAOMIE).

Тема 6. Вибір стратегії та звернення

Вироблення стратегії фандрайзингу. Пошук джерел коштів, їх визначення, визначення їх потенціалу. Вивчення можливостей підтримки власної ідеї.

Спонсорський пакет. Звернення. Типи заявок. Заявка-запит. Повна заявка та її структура. Супровідна документація: автобіографія, резюме, супровідний та рекомендаційний листи тощо.

Тема 7. Бюджет та результат діяльності фандрайзингу

Складання бюджету проекту. Види звітності.

Результат фандрайзингової компанії. Подяка. Види подяки. Мироприємства направлені на подяку донору.

Розвиток проекту після закінчення фінансування.

Моніторинг та оцінювання.

Тема 8. Основні методики роботи фандрайзера

Менеджмент орієнтований на результат.

Корпоративний фантрайзинг.

Методики фінансової діяльності з державними установами та місцевого самоврядування.

Приватні пожертви. Методика роботи з бізнес-структурами.

Розділ 4. Тематичний план навчальної дисципліни

Таблиця 4.1 – Тематичний план навчальної дисципліни «Фандрайзинг» для денної форми навчання

Назва теми (лекції) та питання теми (лекції)	Кількість годин	Назва теми та питання семінарського, практичного або лабораторного заняття	Кількість годин	Завдання самостійної роботи в розрізі тем	Кількість годин
Модуль 1. Теоретичні основи фандрайзингу					
<p>Тема 1. Сутність, принципи та основні поняття фандрайзингу</p> <p>Лекція 1. Сутність, принципи та основні поняття фандрайзинг</p> <p>1. Визначення сутності фандрайзингу та основних його понять.</p> <p>2. Основи фандрайзингу: принципи, завдання, напрямки діяльності.</p> <p>3. Донори та способи взаємодії з ними.</p> <p>4. Правила успішного та причини невдалого фандрайзингу.</p>	2	<p>Практичне заняття 1</p> <p>1. Визначити сутність категорії «фандрайзинг» та суміжних понять.</p> <p>2. Охарактеризувати напрямки застосування та завдання фандрайзингу.</p> <p>3. З'ясувати сутність та мотиви донорства.</p> <p>4. Визначити роль особистого звернення до донорів та місце волонтерів у даному виді співпраці.</p> <p>5. Визначити правила успішного та причини невдалого фандрайзингу.</p> <p>6. Розглянути метод обстеження – анкетування, як засіб визначення проблем, потреб та цільових груп для розроблення проекту фандрайзингової кампанії у вашому місті.</p>	2	<p>Підготувати доповіді на теми:</p> <p>1. Стан та основні напрямки діяльності волонтерського руху в світі.</p> <p>2. Волонтерство та його роль в Україні.</p> <p>3. Аналіз річного звіту «Стан розвитку благодійності в Україні –2019».</p>	6
<p>Тема 2. Досвід та перспективи розвитку фандрайзингу</p> <p>Лекція 2. Досвід та перспективи розвитку фандрайзингу</p> <p>1. Історія розвитку благодійності та фандрайзингу в Україні.</p> <p>2. Зарубіжний досвід та місце фандрайзингу в країнах світу.</p> <p>3. Використання та роль ІТ-технологій та PR-технологій в фандрайзингу.</p> <p>4. Перспективи розвитку фандрайзингу в Україні.</p>	2	<p>Практичне заняття 2</p> <p>1. Описати історичні корені фандрайзингу в Україні та навести приклади його використання.</p> <p>2. Визначити, на свій розсуд, найкращий досвід фандрайзингу за кордоном (країна на вибір).</p> <p>3. З'ясувати можливості застосування ІТ-технологій та роль PR-технологій в фандрайзинговій діяльності.</p> <p>4. З'ясувати проблеми розвитку благодійності в Україні.</p> <p>5. Обґрунтувати своє бачення перспектив розвитку фандрайзингу в Україні.</p> <p>6. Обговорити дані анкетування та визначитися із напрямком, сферою застосування та темати-кою вашого проекту (метод мозкового штурму).</p>	2	<p>Підготувати реферати на теми:</p> <p>1. Дослідження переліку мотивацій донорства Роберта Хартсука та його практичне використання для України</p> <p>2. Роль та місце фандрайзингу у сучасному світі.</p> <p>3. Досвід фандрайзингових організацій у закордонних країнах (країна на вибір студента).</p> <p>4. Історія розвитку благодійної та фандрайзингової діяльності у закордонних країнах (країна на вибір студента).</p>	6

Продовження таблиці 4.1

<p>Тема 3. Фандрайзингова діяльність та форми її підтримки</p> <p>Лекція 3. Фандрайзингова діяльність та форми її підтримки</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Нормативно-правові основи фандрайзингу. 2. Фандрайзинг як основа розвитку некомерційних та громадських організацій. 3. Види ресурсів, додаткові джерела фінансування фандрайзингової діяльності та можливі форми підтримки. 4. Інструменти фандрайзингу. 	2	<p>Практичне заняття 3.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ознайомитися із законодавчою базою благодійної діяльності в Україні. 2. З'ясувати види можливих необхідних ресурсів для реалізації проектів та джерела їх залучення. 3. Визначити форми підтримки проектів в Україні та їх особливості. 4. Ознайомитися з діючими інструментами фандрайзингу в Україні, Росії та закордонних країнах. 5. Визначити та обґрунтувати види та джерела ресурсів, форми підтримки та інструменти фандрайзингу, що будуть найоптимальнішими для вашого проекту. 6. З'ясувати, які закордонні інструменти фандрайзингу можна і доцільно застосовувати в Україні. 	2	<p>Підготувати реферати на теми:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Фонд Дж. Сороса. 2. Видатні меценати та спонсори України. Загальний огляд сьогодення. 3. Видатні меценати та спонсори України (діячі на вибір студента). 	6
<p>Тема 4. Фонди та гранти</p> <p>Лекція 4. Фонди та гранти</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Визначення та класифікація фондів, основні особливості їх пошуку. 2. Сутність поняття «грант» та класифікація грантів. Грантодавчі установи. 3. Інформаційні джерела на пошук грантів та особливості роботи з ними. 	2	<p>Практичне заняття 4</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Визначити перелік ресурсів, які дозволяють здійснювати фандрайзингову діяльність. 2. З'ясувати особливості пошуку грантів в Україні. 3. Обговорити практику співпраці закордонних фондів в Україні. 4. З'ясувати критерії відбору програм, фондів та грантів для вашого проекту. 5. Переглянути вітчизняні та закордонні сайти на пошук грантів. 6. Здійснити пошук діючих конкурсів за допомогою Інтернет-ресурсів для вашого проекту. 	2	<p>Підготувати реферати на теми:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Державне регулювання благодійності України. 2. Проблеми та перспективи розвитку фандрайзингу в Україні. 3. Перспективи розвитку фандрайзингу в світі 4. Особливості діяльності зарубіжних фондів. 5. Умови отримання грантів за кордоном. 	6
Всього за модулем 1	8		8		24

Продовження таблиці 4.1

Модуль 2. Характеристика основних складових фандрайзингової діяльності					
<p>Тема 5. Планування фандрайзингової діяльності</p> <p>Лекція 5. Планування фандрайзингової діяльності</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Основні етапи фандрайзингової діяльності. Модель планування фандрайзингу. 2. Визначення проблем і потреб проекту та шляхів їх розв'язання. 3. Формулювання мети та завдань проекту. 4. Визначення методів та етапів досягнення мети і завдань проекту, очікуваних результатів 5. Логічна схема проекту, план проекту та інструменти його оцінки. 	2	<p>Практичне заняття 5</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Розглянути модель планування фандрайзингу. 2. З'ясувати основні кроки фандрайзингу. 3. Виконати вправи на опис проблеми. 4. Розглянути сутність відбору цільової групи. <p>Практичне заняття 6</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Визначити особливості формулювання мети та завдань проекту. 2. Виконати вправи на визначення мети та завдань проекту. 3. Обґрунтувати вибір методів для досягнення мети. 4. Виконати вправи на визначення очікуваних результатів. 5. Розглянути сутність основних інструментів оцінки проектів (SMART, NAOMIE). 	2	<p>Підготувати доповіді на теми:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Роль, значення та загальні вимоги до змісту аплікаційних форм. 2. Визначення пріоритетних напрямків розвитку фандрайзингу в Україні. 3. Curriculum vitae: сутність та загальна характеристика. 4. Кадрове забезпечення фандрайзингової діяльності. 	8
<p>Тема 6. Вибір стратегії та звернення</p> <p>Лекція 6. Вибір стратегії та звернення</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Вироблення стратегії фандрайзингу. 2. Пошук джерел коштів, їх визначення, визначення їх потенціалу. 3. Основні складові спонсорського пакету. 4. Звернення до донора 	2	<p>Практичне заняття 7</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Визначити, які основні види стратегій доцільно використовувати в фандрайзинговій діяльності. 2. З'ясувати складові спонсорського пакету. 3. Розглянути етапи підготовки резюме. 4. Принципи написання автобіографії. 5. Особливості складання рекомен-даційних листів тощо. 6. Скласти лист-запит. 7. Навчитися складати типову повну заявку. 8. Визначити особливості розробки окремих елементів типової повної заявки. 	2	<p>Підготувати доповіді на теми:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Мотиваційні спонукання людей на благодійність. 2. Підготовка та проведення фандрайзингової кампанії. 3. Особливі заходи як форми фандрайзингу. 	8

Продовження таблиці 4.1

<p>Тема 7. Бюджет та результат діяльності фандрайзингу</p> <p>Лекція 7. Бюджет та результат діяльності фандрайзингу</p> <p>1. Особливості складання бюджету проекту. Види звітності.</p> <p>2. Результат фандрайзингової компанії.</p> <p>3. Подяка та її види.</p> <p>Мироприємства направлені на подяку донору.</p> <p>4. Моніторинг та оцінювання.</p>	2	<p>Практичне заняття 8</p> <p>1. З'ясувати основні статті видатків бюджету проекту.</p> <p>2. Визначити особливості складання бюджету проектів для різних категорій донорів.</p> <p>3. Скласти бюджет проекту для власного проекту.</p> <p>4. Визначити види звітності, які необхідно подавати донорам у процесі реалізації проекту.</p> <p>Практичне заняття 9</p> <p>1. Визначити та сформулювати можливі види звітності, методи моніторингу та критерії оцінки власного проекту.</p> <p>2. Розробіть лист-подяку донору.</p> <p>3. Розглянути види подяки та хід взаємовідносин з донором після закінчення проекту.</p> <p>4. Розробіть дизайн Web-сторінки власного проекту.</p>	2 2	<p>Підготувати реферати на теми:</p> <p>1. Бюджет проекту: особливості складання та основні вимоги.</p> <p>2. Фінансування навчання як перспектива здобуття освіти закордоном.</p> <p>3. Основні методи здійснення моніторингу і оцінки проектів.</p>	8
<p>Тема 8. Основні методика роботи фандрайзера</p> <p>Лекція 8. Основні методика роботи фандрайзера</p> <p>1. Менеджмент орієнтований на результат.</p> <p>2. Корпоративний фандрайзинг.</p> <p>3. Методики фінансової діяльності з державними установами та місцевого самоврядування.</p> <p>4. Приватні пожертви.</p> <p>5. Методика роботи з бізнес-структурами.</p>	2	<p>Практичне заняття 10</p> <p>1. Описати сутність та основні етапи менеджменту орієнтованого на результат..</p> <p>2. З'ясувати особливості корпоративного фандрайзину та з'ясувати сутність та найпоширеніші сфери застосування корпоративної соціальної відповідальності (КСВ).</p> <p>3. Розкрити основи методики фінансової діяльності з державними установами та місцевого самоврядування.</p> <p>4. Охарактеризувати специфіку приватних пожертв та з'ясувати масштаб їх здійснення в Україні та світі.</p> <p>5. Розглянути сутність методики роботи з бізнес-структурами</p>	2	<p>Підготувати доповідь на тему:</p> <p>1. Спільні та відмінні риси між методиками фандрайзингу різних категорій донорів.</p> <p>2. Соціальне інвестування як форма участі бізнес-структур у благодійній діяльності України.</p> <p>3. Особливості залучення приватних пожертв у США.</p> <p>4. Вітчизняні та зарубіжні практики застосування корпоративної соціальної відповідальності (КСВ).</p>	6
Всього за модулем 2	8		12		30
Всього	16		20		54

Таблиця 4.2 – Тематичний план навчальної дисципліни «Фандрайзинг» для заочної форми навчання

Назва теми (лекції) та питання теми (лекції)	Кількість годин	Назва теми та питання семінарського, практичного або лабораторного заняття	Кількість годин	Завдання самостійної роботи в розрізі тем	Кількість годин
Модуль 1. Теоретичні основи фандрайзингу					
<p>Тема 1. Сутність, принципи та основні поняття фандрайзингу</p> <p>Лекція 1. Сутність, принципи та основні поняття фандрайзинг</p> <p>1. Визначення сутності фандрайзингу та основних його понять.</p> <p>2. Основи фандрайзингу: принципи, завдання, напрямки діяльності.</p> <p>3. Донори та способи взаємодії з ними.</p> <p>4. Правила успішного та причини невдалого фандрайзингу.</p>	1	<p>Практичне заняття 1</p> <p>7. Визначити сутність категорії «фандрайзинг» та суміжних понять.</p> <p>8. Охарактеризувати напрямки застосування та завдання фандрайзингу.</p> <p>9. З'ясувати сутність та мотиви донорства.</p> <p>10. Визначити роль особистого звернення до донорів та місце волонтерів у даному виді співпраці.</p> <p>11. Визначити правила успішного та причини невдалого фандрайзингу.</p> <p>12. Розглянути метод обстеження – анкетування, як засіб визначення проблем, потреб та цільових груп для розроблення проекту фандрайзингової кампанії у вашому місті.</p>		<p>Підготувати доповіді на теми:</p> <p>4. Стан та основні напрямки діяльності волонтерського руху в світі.</p> <p>5. Волонтерство та його роль в Україні.</p> <p>6. Аналіз річного звіту «Стан розвитку благодійності в Україні –2019».</p>	10
<p>Тема 2. Досвід та перспективи розвитку фандрайзингу</p> <p>Лекція 2. Досвід та перспективи розвитку фандрайзингу</p> <p>5. Історія розвитку благодійності та фандрайзингу в Україні.</p> <p>6. Зарубіжний досвід та місце фандрайзингу в країнах світу.</p> <p>7. Використання та роль ІТ-технологій та PR-технологій в фандрайзингу.</p> <p>8. Перспективи розвитку фандрайзингу в Україні.</p>		<p>Практичне заняття 2</p> <p>7. Описати історичні корені фандрайзингу в Україні та навести приклади його використання.</p> <p>8. Визначити, на свій розсуд, найкращий досвід фандрайзингу за кордоном (країна на вибір).</p> <p>9. З'ясувати можливості застосування ІТ-технологій та роль PR-технологій в фандрайзинговій діяльності.</p> <p>10. З'ясувати проблеми розвитку благодійності в Україні.</p> <p>11. Обґрунтувати своє бачення перспектив розвитку фандрайзингу в Україні.</p> <p>12. Обговорити дані анкетування та визначитися із напрямком, сферою застосування та темати-кою вашого проекту (метод мозкового штурму).</p>		<p>Підготувати реферати на теми:</p> <p>5. Дослідження переліку мотивацій донорства Роберта Хартсука та його практичне використання для України</p> <p>6. Роль та місце фандрайзингу у сучасному світі.</p> <p>7. Досвід фандрайзингових організацій у закордонних країнах (країна на вибір студента).</p> <p>8. Історія розвитку благодійної та фандрайзингової діяльності у закордонних країнах (країна на вибір студента).</p>	9

Продовження таблиці 4.2

<p>Тема 3. Фандрайзингова діяльність та форми її підтримки</p> <p>Лекція 3. Фандрайзингова діяльність та форми її підтримки</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Нормативно-правові основи фандрайзингу. 2. Фандрайзинг як основа розвитку некомерційних та громадських організацій. 3. Види ресурсів, додаткові джерела фінансування фандрайзингової діяльності та можливі форми підтримки. 4. Інструменти фандрайзингу. 	1	<p>Практичне заняття 3.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ознайомитися із законодавчою базою благодійної діяльності в Україні. 2. З'ясувати види можливих необхідних ресурсів для реалізації проектів та джерела їх залучення. 3. Визначити форми підтримки проектів в Україні та їх особливості. 4. Ознайомитися з діючими інструментами фандрайзингу в Україні, Росії та закордонних країнах. 5. Визначити та обґрунтувати види та джерела ресурсів, форми підтримки та інструменти фандрайзингу, що будуть найоптимальнішими для вашого проекту. 6. З'ясувати, які закордонні інструменти фандрайзингу можна і доцільно застосовувати в Україні. 		<p>Підготувати реферати на теми:</p> <ol style="list-style-type: none"> 4. Фонд Дж. Сороса. 5. Видатні меценати та спонсори України. Загальний огляд сьогодення. 6. Видатні меценати та спонсори України (діячі на вибір студента). 	10
<p>Тема 4. Фонди та гранти</p> <p>Лекція 4. Фонди та гранти</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Визначення та класифікація фондів, основні особливості їх пошуку. 2. Сутність поняття «грант» та класифікація грантів. Грантодавчі установи. 3. Інформаційні джерела на пошук грантів та особливості роботи з ними. 		<p>Практичне заняття 4</p> <ol style="list-style-type: none"> 7. Визначити перелік ресурсів, які дозволяють здійснювати фандрайзингову діяльність. 8. З'ясувати особливості пошуку грантів в Україні. 9. Обговорити практику співпраці закордонних фондів в Україні. 10. З'ясувати критерії відбору програм, фондів та грантів для вашого проекту. 11. Переглянути вітчизняні та закордонні сайти на пошук грантів. 12. Здійснити пошук діючих конкурсів за допомогою Інтернет-ресурсів для вашого проекту. 		<p>Підготувати реферати на теми:</p> <ol style="list-style-type: none"> 6. Державне регулювання благодійності України. 7. Проблеми та перспективи розвитку фандрайзингу в Україні. 8. Перспективи розвитку фандрайзингу в світі 9. Особливості діяльності зарубіжних фондів. 10. Умови отримання грантів за кордоном. 	9
Всього за модулем 1	2		-		38

Продовження таблиці 4.2

Модуль 2. Характеристика основних складових фандрайзингової діяльності					
<p>Тема 5. Планування фандрайзингової діяльності</p> <p>Лекція 5. Планування фандрайзингової діяльності</p> <p>1. Основні етапи фандрайзингової діяльності. Модель планування фандрайзингу.</p> <p>2. Визначення проблем і потреб проекту та шляхів їх розв'язання.</p> <p>3. Формулювання мети та завдань проекту.</p> <p>4. Визначення методів та етапів досягнення мети і завдань проекту, очікуваних результатів</p> <p>5. Логічна схема проекту, план проекту та інструменти його оцінки.</p>	1	<p>Практичне заняття 5</p> <p>5. Розглянути модель планування фандрайзингу.</p> <p>6. З'ясувати основні кроки фандрайзингу.</p> <p>7. Виконати вправи на опис проблеми.</p> <p>8. Розглянути сутність відбору цільової групи.</p> <p>Практичне заняття 6</p> <p>6. Визначити особливості формулювання мети та завдань проекту.</p> <p>7. Виконати вправи на визначення мети та завдань проекту.</p> <p>8. Обґрунтувати вибір методів для досягнення мети.</p> <p>9. Виконати вправи на визначення очікуваних результатів.</p> <p>10. Розглянути сутність основних інструментів оцінки проектів (SMART, NAOMIE).</p>	2	<p>Підготувати доповіді на теми:</p> <p>1. Роль, значення та загальні вимоги до змісту аплікаційних форм.</p> <p>2. Визначення пріоритетних напрямків розвитку фандрайзингу в Україні.</p> <p>3. Curriculum vitae: сутність та загальна характеристика.</p> <p>4. Кадрове забезпечення фандрайзингової діяльності.</p>	10
<p>Тема 6. Вибір стратегії та звернення</p> <p>Лекція 6. Вибір стратегії та звернення</p> <p>5. Вироблення стратегії фандрайзингу.</p> <p>6. Пошук джерел коштів, їх визначення, визначення їх потенціалу.</p> <p>7. Основні складові спонсорського пакету.</p> <p>8. Звернення до донора</p>	1	<p>Практичне заняття 7</p> <p>9. Визначити, які основні види стратегій доцільно використовувати в фандрайзинговій діяльності.</p> <p>10. З'ясувати складові спонсорського пакету.</p> <p>11. Розглянути етапи підготовки резюме.</p> <p>12. Принципи написання автобіографії.</p> <p>13. Особливості складання рекомендаційних листів тощо.</p> <p>14. Скласти лист-запит.</p> <p>15. Навчитися складати типову повну заявку.</p> <p>16. Визначити особливості розробки окремих елементів типової повної заявки.</p>	1	<p>Підготувати доповіді на теми:</p> <p>4. Мотиваційні спонукання людей на благодійність.</p> <p>5. Підготовка та проведення фандрайзингової кампанії.</p> <p>6. Особливі заходи як форми фандрайзингу.</p>	10

Продовження таблиці 4.2

<p>Тема 7. Бюджет та результат діяльності фандрайзингу</p> <p>Лекція 7. Бюджет та результат діяльності фандрайзингу</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Особливості складання бюджету проекту. Види звітності. 2. Результат фандрайзингової компанії. 3. Подяка та її види. <p>Мироприємства направлені на подяку донору.</p> <ol style="list-style-type: none"> 4. Моніторинг та оцінювання. 	2	<p>Практичне заняття 8</p> <ol style="list-style-type: none"> 5. З'ясувати основні статті видатків бюджету проекту. 6. Визначити особливості складання бюджету проектів для різних категорій донорів. 7. Скласти бюджет проекту для власного проекту. 8. Визначити види звітності, які необхідно подавати донорам у процесі реалізації проекту. <p>Практичне заняття 9</p> <ol style="list-style-type: none"> 5. Визначити та сформулювати можливі види звітності, методи моніторингу та критерії оцінки власного проекту. 6. Розробіть лист-подяку донору. 7. Розглянути види подяки та хід взаємовідносин з донором після закінчення проекту. 8. Розробіть дизайн Web-сторінки власного проекту. 	2 1	<p>Підготувати реферати на теми:</p> <ol style="list-style-type: none"> 4. Бюджет проекту: особливості складання та основні вимоги. 5. Фінансування навчання як перспектива здобуття освіти закордоном. 6. Основні методи здійснення моніторингу і оцінки проектів. 	10
<p>Тема 8. Основні методики роботи фандрайзера</p> <p>Лекція 8. Основні методики роботи фандрайзера</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Менеджмент орієнтований на результат. 2. Корпоративний фандрайзинг. 3. Методики фінансової діяльності з державними установами та місцевого самоврядування. 4. Приватні пожертви. 5. Методика роботи з бізнес-структурами. 		<p>Практичне заняття 10</p> <ol style="list-style-type: none"> 6. Описати сутність та основні етапи менеджменту орієнтованого на результат.. 7. З'ясувати особливості корпоративного фандрайзингу та з'ясувати сутність та найпоширеніші сфери застосування корпоративної соціальної відповідальності (КСВ). 8. Розкрити основи методики фінансової діяльності з державними установами та місцевого самоврядування. 9. Охарактеризувати специфіку приватних пожертв та з'ясувати масштаб їх здійснення в Україні та світі. 10. Розглянути сутність методики роботи з бізнес-структурами 		<p>Підготувати доповідь на тему:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Спільні та відмінні риси між методиками фандрайзингу різних категорій донорів. 2. Соціальне інвестування як форма участі бізнес-структур у благодійній діяльності України. 3. Особливості залучення приватних пожертв у США. 4. Вітчизняні та зарубіжні практики застосування корпоративної соціальної відповідальності (КСВ). 	10
Всього за модулем 2	4		6		40
Всього	6		6		78

Розділ 5. Система оцінювання знань студентів

Система поточного і підсумкового контролю має за мету оцінювання рівня сформованості тих чи інших компетентностей та досягнення програмних результатів навчання за навчальною дисципліною «Фандрайзинг».

Компетентність як інтегрований результат індивідуальної навчальної діяльності студентів, формується на основі оволодіння ними змістовими (знання), процесуальними (уміння) і мотиваційними компонентами, його рівень виявляється в процесі оцінювання. Визначення рівня сформованості дисциплінарних компетентностей (результатів навчання) з навчальної дисципліни «Фандрайзинг» здійснюється за: темами робочої програми навчальної дисципліни; практичними заняттями (контрольна робота, перевірка та захист індивідуального завдання, тестування тощо).

Об'єктами контролю є: робота студентів на лекціях, семінарських (практичних, лабораторних) заняттях, якість та своєчасність виконання індивідуальних і домашніх завдань, поточних модульних робіт. Контрольні заходи здійснюються науково-педагогічними працівниками і включають поточний і підсумковий контроль.

Поточний контроль здійснюється при проведенні лекцій, практичних занять, перевірки виконання індивідуальних і домашніх завдань та має на меті перевірку рівня засвоєння студентом навчального матеріалу навчальної дисципліни «Фандрайзинг» та оцінювання набутих компетентностей.

Під час проведення *лекцій* застосовуються такі методи контролю, як усне опитування студентів з питань, визначених планом лекцій та пов'язаних з матеріалом попередніх лекцій, дискусійне обговорення проблемних питань з теми лекції та перевірка конспектів лекцій.

При проведенні *практичних занять* - контроль здійснюється при розв'язуванні окремими студентами біля дошки та «малими групами» комплексу практичних завдань і проблемних ситуацій, усне і письмове опитування, тестування, економічні диктанти.

Поточний контроль виконання студентами *індивідуальних і домашніх завдань* здійснюється за допомогою перевірки науково-педагогічним працівником результатів вирішення завдань, захисту реферативно-розрахункових робіт, контрольних робіт, тестування для студентів, знань та навичок які не відповідають вимогам вузу або тих, що мають заборгованість із поважних причин, перевірки та захисту індивідуальних домашніх завдань та конспектів.

Поточний контроль, який застосовується під час проведення *2 поточних модульних робіт*, здійснюється при перевірці виконання відповідних тестів в письмовій формі та практичних ситуацій в письмовій формі або за допомогою відповідного програмного забезпечення комп'ютерної підтримки освітнього процесу.

Поточна успішність студентів за виконання навчальних видів робіт на навчальних заняттях і за виконання завдань самостійної роботи навчальної дисципліни «Фандрайзинг» оцінюються за допомогою національної шкали оцінок.

Оцінювання знань студентів при виконанні поточних модульних робіт

(поточний модульний контроль) здійснюється за 100-бальною шкалою. Якщо робочим навчальним планом при вивченні матеріалу навчальної дисципліни у семестрі навчального року передбачено виконання двох поточних модульних робіт і більше, то загальна оцінка за поточний модульний контроль визначається як середньоарифметична за формулою:

$$(M_1 + M_2 + \dots + M_n) / n, \quad (1)$$

де n - кількість модулів;
 M_1, M_2 - модуль 1, модуль 2.

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни «Фандрайзинг» при підсумковій формі контролю здійснюються у вигляді ПМК (заліку) дорівнює сумі всіх балів, які студент отримує за поточну успішність та виконання поточних модульних робіт. Оцінювання знань студентів при здачі ПМК здійснюється за 100-бальною шкалою (табл. 5, 6).

Таблиця 5 – Розподіл балів за результатами вивчення навчальної дисципліни «Фандрайзинг»

Види робіт	Максимальна кількість балів
Модуль 1 (теми 1-4): відвідування занять (8 балів); захист домашнього завдання (8 балів); обговорення матеріалу занять (4 бали); виконання навчальних завдань (8 балів); завдання самостійної роботи (8 балів); тестування (4 бали); поточна модульна робота (10 балів)	50
Модуль 2 (теми 5-8): відвідування занять (8 балів); захист домашнього завдання (8 балів); обговорення матеріалу занять (4 бали); виконання навчальних завдань (8 балів); завдання самостійної роботи (8 балів); тестування (4 бали); поточна модульна робота (10 балів)	50
Разом	100

Таблиця 6 – Шкала оцінювання знань здобувачів вищої освіти за результатами вивчення навчальної дисципліни «Фандрайзинг»

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	Відмінно
82-89	B	Дуже добре
74-81	C	Добре
64-73	D	Задовільно
60-63	E	Задовільно достатньо
35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Розділ 6. Інформаційні джерела

Основні джерела:

1. Балашова А. Л. Фандрайзинг для молодіжної організації: конспект лекцій / А. Л. Балашова. – М.: МГГУ ім. М.А. Шолохова, 2008. – 103 с.
2. Дуглас Александер Дж. Основные принципы фандрейзинга / Александер Дж. Дуглас и Кристина Дж. Карлсон. – Д.: Баланс Бизнес Букс, 2007. – 240 с.
3. Комаровський О. В. Фандрейзинг у питаннях, відповідях та цитатах: навч. посіб. / О. В. Комаровський.– Луганськ, 2007. – 54 с.
4. Куц С. Фандрайзинг АВС : посібник для початківців / С. Куц. – К. : Центр філантропії, 2008. – 92 с.
5. Чернявська О.В., Соколова А.М. Фандрайзинг: навч. посіб. / О.В.Чернявська, А.М.Соколова – 2-ге вид., з доопрац. та допав. – К.: Алерта, 2015. – 272 с.

Додаткові джерела:

6. Про благодійну діяльність та благодійні організації : Закон України // Відомості Верховної Ради України. – 2013. – № 25. – ст. 252. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5073-17#Text>.
7. Про волонтерську діяльність : Закон України // Відомості Верховної Ради України. – 2011. – № 42. – ст.435. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3236-17#Text>.
8. Про громадські об'єднання: Закон України // Відомості Верховної Ради України. – 2013. – № 1. –ст. 1. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4572-17#Text>
9. Про гуманітарну допомогу : Закон України // Відомості Верховної Ради України. – 1999. – № 51. – С.451. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1192-14#Text>
10. Бабій О.Я Посібник з фандрейзингу для бізнес-об'єднань: посібник / О.Я. Бабій – Київ: 2017 – 168 с
11. Кобзарев О. Фандрейзинг. Навчальний посібник для посадових осіб місцевого самоврядування / О.Кобзарев / Асоціація міст України – К., ТОВ «ПІДПРИЄМСТВО «ВІ ЕН ЕЙ», 2015. – 84 с.
12. Соколова А. М. Алгоритм здійснення фандрайзингової діяльності / А. М. Соколова // Науковий журнал «Економічний часопис – ХХІ» , 2012. – № 9–10. – С. 35–38.
13. Соколова А. М. Фандрайзингова діяльність: сутність, особливості та перспективи розвитку / А. М. Соколова // Міжнародний науково-практичний журнал «Економіка та держава». – 2013. – № 1. – С. 13–16.
14. Міщенко С.Г., Соколова А.М. Інституційне забезпечення фандрайзингу в Україні та перспективи розвитку/ С.Г. Міщенко, А. М. Соколова // Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі. – 2013. – № 1 (56). – С. 275–281. – (Серія «Економічні науки»).

15. Соколова А. Модель фандрайзингової діяльності в Україні / А. Соколова, В. Клименко // Журнал європейської економіки. - 2015. - Т. 14, № 1. - С. 72-88. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/jee_2015_14_1_8.pdf

16. Соколова А. М. Механізм управління фандрайзинговою діяльністю організацій громадянського суспільства: сутність та структура / А. М. Соколова // Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі. – 2016. – № 2 (74). – С. 108–115. – (Серія «Економічні науки»).

17. Соколова А. М. Фандрайзинг у забезпеченні діяльності університетів третього віку / С. Б. Єгоричева, А. М. Соколова // Науково-практичний журнал «Ринок праці та зайнятість населення». – Київ : Інститут підготовки кадрів ДСЗУ, 2018. – № 3 (56). с. 26–32. - Режим доступу: <http://194.44.39.210/bitstream/123456789/6983/1/Yehorycheva%2C%20Sokolova.pdf>

Навчально - методичні джерела:

1. Фандрайзинг: дистанційний курс [Електронний ресурс] / А. М. Соколова – Полтава: ПУЕТ, 2020. – Режим доступу: <http://www2.el.puet.edu.ua/wk/course/view.php?id=1092>

Розділ 7. Програмне забезпечення навчальної дисципліни

Програмне забезпечення комп'ютерної підтримки вивчення навчальної дисципліни «Фандрайзинг» передбачає використання пакету програмних продуктів Microsoft Office.